

นักมานุษยวิทยา กับงานสนามในค่ายทหาร

สิ่งที่นักมานุษยวิทยาศึกษาในค่ายทหาร

โจทย์ที่ทำให้นักมานุษยวิทยาสนใจเรื่องราวของทหารและแบบแผนทางสังคมของกองทัพ ประกอบด้วยเรื่องสำคัญ 3 เรื่อง คือ (1) การใช้ชีวิตของทหารภายใต้กฎระเบียบและวินัยที่เคร่งครัด นักมานุษยวิทยาจะเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชีวิตทหารกับชีวิตของพลเรือน รวมทั้งอธิบายสัญลักษณ์ ระบบคุณค่า อุดมการณ์ ความคิด และแบบแผนต่าง ๆ ที่ทหารใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ (2) การประกอบพิธีกรรมของทหาร โดยเฉพาะเมื่อทหารกลายเป็นวีรบุรุษแห่งสงคราม เป็นผู้ได้รับชัยชนะ ซึ่งถูกยกย่องสรรเสริญจากประชาชนและรัฐบาล นำไปสู่การจัดพิธีสดุดีทหารกล้าผู้เสียสละเพื่อชาติ (3) ความขัดแย้งและการขัดขืนของทหาร โดยชี้ให้เห็นว่าทหารอาจกลายเป็นผู้ช่วยเหลือประชาชนที่กำลังประสบภัยอันตราย ทหารเปรียบเสมือนผู้ที่ทำหน้าที่บรรเทาทุกข์และช่วยเหลือผู้บาดเจ็บในสงคราม ซึ่งขัดแย้งกับหน้าที่หลักของทหารในฐานะเป็นนักรบและผู้ใช้ความรุนแรง (Fosher, 2009; Tomforde & Ben-Ari, 2021) การเข้าไปทำงานในค่ายทหารเพื่อศึกษาในประเด็นเหล่านี้ทำให้นักมานุษยวิทยาเข้าไปเกี่ยวข้องกับพื้นที่เชิงการเมืองอย่างเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักมานุษยวิทยาส่วนใหญ่ไม่อยากเข้าไปใกล้ขีดและยุ่งเกี่ยวกับอำนาจและความแข็งแกร่งของทหาร บทเรียนสำคัญที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์นี้คือสงครามเวียดนาม และสงครามอ่าวเปอร์เซียที่ทหารอเมริกันเข้าไปใช้ความรุนแรงกับคนท้องถิ่น (Rubinstein, 2012)

การทำงานในค่ายทหารจึงเป็นความล่อแหลมและเป็นสัญลักษณ์ของความแปดเปื้อนกับสิ่งเลวร้าย นักมานุษยวิทยาหลายคนจึงไม่ต้องการเข้าไปพัวพันกับความรุนแรงที่ทหารแสดงออก (Ben-Ari, 2011) อย่างไรก็ตามในช่วงทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา นักมานุษยวิทยาพยายามทำความเข้าใจวัฒนธรรมของทหารโดยเข้าไปศึกษาอัตลักษณ์และการดำรงชีวิตของผู้นำทหาร ศึกษาการปฏิบัติของทหารในฐานะผู้ที่กำลังสร้างสันติภาพ (Bickford, 2011; Tomforde, 2009) แนวทางศึกษาและกระบวนการที่นักมานุษยวิทยานำมาใช้วิเคราะห์สังคมของทหารจะมาจากคำอธิบายของนักวิชาการอเมริกัน ซึ่งมองทหารเป็นกลุ่มคนที่แสวงหาความมั่นคงและความแข็งแกร่งของชาติ รวมทั้งเป็นผู้ที่ทำงานภายใต้ความกดดันและเหตุการณ์ฉุกเฉิน วิธีมองทหารในแนวนี้ล้วนมีผลทำให้การศึกษาทหารในสังคมอื่นหยิบเอากรอบแนวคิดแบบอเมริกันไปใช้ในการศึกษา (Gusterson, 2007; McFate, 2019) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ถูกมองข้ามในการศึกษาทหารคือกระบวนการเปลี่ยนผ่านอำนาจของทหารให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (processes of militarization) เช่น การใช้งบประมาณรัฐเพื่อสนับสนุนกองทัพและซื้ออาวุธสงคราม (Lutz, 2002) และการสถาปนาความแข็งแกร่งของทหารในสังคมอุตสาหกรรมที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ (Simons, 1999)

ผู้ให้ข้อมูลวัฒนธรรมแก่กองทัพ

Robert Boroch (2021) อธิบายว่าเมื่อปี ค.ศ. 2007 ในการประชุมของสมาคมมานุษยวิทยาอเมริกัน มีการถกเถียงเรื่องบทบาทของนักมานุษยวิทยาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกองทัพและวงการทหาร โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งและการใช้กำลังทหารเพื่อต่อสู้ระหว่างประเทศ การเข้าไปทำงานให้กองทัพทำให้นักมานุษยวิทยาถูกชี้นำทางความคิดเนื่องจากเป้าหมายของกองทัพก็เพื่อให้นักมานุษยวิทยาเข้าไปศึกษาประเทศที่เป็นคู่ขัดแย้ง และให้คำปรึกษาแก่กองทัพเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศที่เป็นศัตรูทางการเมือง การเข้าไปทำงานกับทหารส่งผลให้นักมานุษยวิทยาถูกคาดหวังว่าจะต้องช่วยให้กองทัพประสบความสำเร็จในการสู้รบหรือได้เปรียบในเชิงยุทธศาสตร์การสงคราม ด้วยเหตุนี้การทำงานของนักมานุษยวิทยาจึงเผชิญกับความย้อนแย้งและปัญหาทางจริยธรรม ตัวอย่างเช่น สงครามในอิรักและอ่าวเปอร์เซีย นักมานุษยวิทยาจะถูกนำตัวเข้าไปช่วยกองทัพสหรัฐอเมริกาเพื่อหาข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรมของอิรักสำหรับวางแผนต่อสู้กับกองโจรและผู้ก่อการร้ายชาวมุสลิม ข้อมูลของนักมานุษยวิทยาช่วยทำให้กองทัพรู้ว่าผู้นำอิสลามคนใดมีอิทธิพลต่อการทำสงครามและมีบทบาทในการปลุกกระดมประชาชน รวมถึงการใช้นักมานุษยวิทยาแปลภาษาอาหรับเพื่อทำความเข้าใจวิธีคิดของกองกำลังฝ่ายตรงข้าม

การทำงานข้างต้นถือเป็นการใช้ความรู้มานุษยวิทยาเพื่อประโยชน์สำหรับการทำสงคราม ประเด็นนี้คือเรื่องที่น่าอึดอัดใจสำหรับนักมานุษยวิทยา เนื่องจากการช่วยกองทัพสหรัฐอเมริกาให้มีชัยชนะและได้เปรียบคู่ขัดแย้ง ถือเป็นการยืนอยู่ข้างอำนาจรัฐและผู้ใช้ความรุนแรง (Abbinck, 2000) ปัญหานี้ทำให้นักมานุษยวิทยาพยายามตรวจสอบและทบทวนบทบาทและสถานะของตนเมื่อต้องเข้าไปทำงานในค่ายทหาร ประเด็นที่นักมานุษยวิทยาเรียนรู้เมื่อต้องทำงานกับทหารก็คือ กองทัพและค่ายทหารเปรียบเสมือนกลุ่มทางสังคม ทหารก็เหมือนกับคนในสังคมที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนและคนต่างกลุ่ม ในสถานะที่ทหารต้องทำสงครามและเผชิญปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ทหารจะเข้าไปจัดการปัญหานี้ด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัด ในสถานการณ์นี้ทำให้นักมานุษยวิทยาเห็นและสัมผัสกับพฤติกรรมและความรู้สึกของทหารในภาวะตึงเครียด Lucas (2009) กล่าวว่าเมื่อกองทัพสหรัฐอเมริกาสร้างโครงการ Human Terrain Systems project ซึ่งดำเนินงานภายใต้กำกับของพลเอกเดวิด เพเทอร์ฮิล โครงการนี้ถูกวิจารณ์อย่างหนักว่าเป็นการทำให้นักมานุษยวิทยาทำงานแบบไร้จริยธรรม แต่ Lucas พยายามทบทวนใหม่ว่าการทำงานของนักมานุษยวิทยาในกองทัพอาจมิใช่การทำงานที่ไร้จริยธรรม แต่เป็นการทำงานที่ช่วยให้กองทัพเข้าใจผู้คนที่สำคัญอยู่ในพื้นที่ที่มีสงครามได้มากขึ้น

นักมานุษยวิทยาที่ทำงานในค่ายทหารช่วงที่มีสงคราม พวกเขากำลังเรียนรู้คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำกองทัพและนายทหารที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การต่อสู้ รวมถึงเรียนรู้วัฒนธรรม ค่านิยม และความคิดของทหารที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในสงคราม ดังนั้นการเข้าไปทำงานให้กับกองทัพ นักมานุษยวิทยาจะทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้สนับสนุนข้อมูล

เกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในเขตที่มีการทำสงครามเพื่อให้กองทัพปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ที่จะไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับคนท้องถิ่นและไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน Hyndman and Flower (2019) กล่าวว่านักมานุษยวิทยาที่ทำงานกับทหารในช่วงสงคราม คือผู้ที่พยายามส่งเสริมให้เกิดการสร้างสันติภาพ โน้มน้าวให้ลดความขัดแย้งระหว่างประเทศ และชี้ให้เห็นวิธีการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสงคราม หน้าที่ดังกล่าวนี้มักจะถูกมองข้ามจากคนภายนอกที่ไม่เข้าใจว่างานของนักมานุษยวิทยาคืออะไร แต่เหมารวมว่านักมานุษยวิทยาคือผู้ที่ส่งเสริมให้เกิดสงครามและทำลายชีวิตมนุษย์

Holmes-Eber (2014) กล่าวว่าสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกากับอัฟกานิสถานในปี ค.ศ. 2005 นายทหารที่มีบทบาทสำคัญในการออกคำสั่งต่าง ๆ คือ นายพลเจมส์ แมททิส ซึ่งมีอำนาจในการควบคุมกองบัญชาการพัฒนากำลังรบนาวิกโยธิน นายพลเจมส์ตระหนักว่าสงครามได้ทำลายโบราณสถานสำคัญในพื้นที่ที่มีการสู้รบจึงริเริ่มโครงการ Marine Corps cultural initiative ซึ่งเป็นความพยายามที่จะทำให้ทหารตระหนักถึงคุณค่าของสถานที่ทางวัฒนธรรมและเกิดความเข้าใจชีวิตของคนพื้นบ้านที่ทหารอเมริกันเข้าไปตั้งกองกำลัง Holmes-Eber, Scanlon and Hamlen (2009) อธิบายว่าวิสัยทัศน์ของหน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2025 ได้นำความเข้าใจวัฒนธรรมมาเป็นตัวชี้วัดสำหรับการฝึกทหารรุ่นต่อไป ปัจจุบัน ทหารอเมริกันทำงานอยู่กับคนท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันในหลายประเทศ ทหารเหล่านี้ต้องเรียนรู้ภาษาของคนต่างชาติเพื่อที่จะสามารถสื่อสารและทำความเข้าใจการปฏิบัติของคนท้องถิ่น นอกจากนี้ กองทัพสหรัฐยังพิมพ์คู่มือแนะนำประเทศต่าง ๆ เพื่อส่งให้ทหารสหรัฐอ่านและเรียนรู้วัฒนธรรมก่อนเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศเหล่านั้น นักมานุษยวิทยาจะเข้าไปช่วยจัดทำเนื้อหาวัฒนธรรมแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเพื่อให้ทหารเข้าใจได้รวดเร็ว

นอกจากนั้น นักมานุษยวิทยายังต้องอธิบายให้ทหารอเมริกันเข้าใจว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมที่ดีจะต้องมาจากประสบการณ์จริง (Lessons Learned) การเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับคนต่างวัฒนธรรมจะทำให้ทหารอเมริกันเข้าใจวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น นายทหารที่เคยไปปฏิบัติงานในต่างประเทศคือผู้ที่สอนประสบการณ์และแนะนำให้ทหารรุ่นใหม่เข้าใจการใช้ชีวิตกับคนต่างวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี เนื่องจากวัฒนธรรมทหารจะเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของทหารอาวุโสและผู้ที่มียศสูงกว่า ทหารอาวุโสจึงเปรียบเสมือนบทเรียนสำหรับทหารรุ่นเยาว์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทหารอาวุโสที่ผ่านการทำงานในต่างประเทศมาอย่างโชกโชนจะเข้าใจวัฒนธรรมของคนอื่นได้ดี แต่ทหารเหล่านั้นก็มักจะขาดการวิเคราะห์รายละเอียดของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน หรือขาดการยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นนักมานุษยวิทยาจึงสอนให้ทหารเหล่านั้นรู้ว่าวัฒนธรรมแต่ละแห่งมีเงื่อนไขที่ต่างกัน การปฏิบัติตัวกับคนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ย่อมจะแตกต่างกันไป การยกตัวอย่างเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นคือสิ่งสำคัญมากสำหรับการทำให้ทหารเข้าใจวัฒนธรรมของคนต่างชาติ

Laurie W. Rush (2012) กล่าวถึงประสบการณ์ที่ต้องเข้าไปทำงานกับทหารในสงครามในประเทศอัฟกานิสถาน เรื่องที่ยากสำหรับเขาคือการทำให้ทหารเห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม โดยเฉพาะแหล่งโบราณสถานและสถานที่ทางประวัติศาสตร์ Rush พยายามทำให้ทหารเห็นความรุนแรงและความเสียหายที่เกิดในการสู้รบ และแนะนำมิให้ใช้อาวุธสงครามที่ส่งผลกระทบต่อสถานที่ทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน และพิพิธภัณฑ์ที่เก็บวัตถุโบราณและงานศิลปะที่มีค่า ความพยายามที่จะปกป้องคุ้มครองสถานที่ทางวัฒนธรรมเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นองค์การสหประชาชาติ กองทัพสหรัฐอเมริกา องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ และองค์การนานาชาติที่ทำงานด้านสิทธิทางวัฒนธรรม เพื่อทำข้อตกลงมิให้กองทัพใช้อาวุธสงครามทำลายสถานที่ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และจัดทำรายชื่อสถานที่ที่ไม่ควรใช้เป็นสถานที่สู้รบ การตระหนักถึงปัญหาสงครามที่ทำลายโบราณสถานและสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อสหรัฐอเมริกาทำสงครามกับอิรักในช่วงปี ค.ศ. 2002 - 2003 (Cogbill, 2008) และเป็นจุดเริ่มต้นที่นักวิชาการ นักอนุรักษ์ และผู้นำกองทัพมาร่วมหารือเพื่อแสวงหาแนวทางปกป้องสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

เมื่อนักมานุษยวิทยาใช้ชีวิตกับทหาร

ในหนังสือเรื่อง *Practicing Military Anthropology: Beyond Expectations and Traditional Boundaries* (2012) อธิบายประสบการณ์ของนักมานุษยวิทยาหลายคนที่เคยทำงานช่วยเหลือกองทัพสหรัฐอเมริกา เช่น Fujimura อธิบายว่าสิ่งที่นักมานุษยวิทยาพบเจอเมื่อต้องติดต่อกับทหารคือ การทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนอื่น และทำให้ความขัดแย้งลดน้อยลง รวมทั้งนักมานุษยวิทยาจำเป็นต้องเข้าใจการทำงานของทหารที่เน้นระเบียบวินัยและการปฏิบัติตามกฎที่เคร่งครัด การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทหารจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะต้องอาศัยความละเอียดอ่อนในการพูดจาจากผู้นำทางทหาร เมื่อ Fujimura เข้าไปทำงานกับทหาร เธอจะสอนให้ทหารเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษารัสเซียและภาษาเยอรมัน เนื่องจากประเทศรัสเซียเป็นคู่แข่งกับสหรัฐอเมริกาในหลายกรณี การทำให้ทหารอเมริกันเข้าใจภาษารัสเซียอาจช่วยให้พวกเขาเรียนรู้วัฒนธรรมและความคิดของชาวรัสเซีย ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้ทหารอเมริกามีมุมมองความคิดที่เปิดกว้างและไม่มองชาวรัสเซียเป็นศัตรู

นักมานุษยวิทยาที่ใช้ชีวิตกับทหาร จะพบเห็นพฤติกรรมการเข้าสังคม และการปฏิบัติตัวของทหารในระดับต่าง ๆ วัฒนธรรมในค่ายทหารเปรียบเสมือนเป็นวัฒนธรรมองค์กรประเภทหนึ่งที่ยึดโยงกับความเป็นชาติและการสร้างความมั่นคงของรัฐ ทหารจึงเป็นกลุ่มคนที่เคร่งครัดในระเบียบวินัย อย่างไรก็ตาม การศึกษาชีวิตของทหารไม่สามารถใช้เวลายาวนานเนื่องจากมีข้อกำหนดและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความมั่นคง ทำให้นักมานุษยวิทยาได้รับอนุญาตให้เข้าไปศึกษาในค่ายทหารเป็นเวลาสั้น ๆ (Pedersen, 2019) นอกจากนี้ การทำงานกับนายทหารที่มี

ตำแหน่งสูง ๆ ถือเป็นเรื่องยาก การพูดคุยสนทนากับผู้นำทหารมักจะเป็นเรื่องที่ถูกนำเหล่านั้น ต้องการจะบอกเล่าซึ่งหลายเรื่องไม่สามารถพูดอย่างตรงไปตรงมาได้ (Castro, 2013) ข้อมูลบางอย่างที่ถูกบอกเล่าโดยทหารยังเป็นสิ่งที่ไม่สามารถนำมาวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเต็มที่ เพราะทหารจะตรวจสอบเรื่องราวที่ถูกนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Mohr et al., 2019) ในกรณีที่เกิดสงครามและการสู้รบ เป็นข้อจำกัดสำหรับนักมานุษยวิทยาที่ไม่สามารถเข้าไปสังเกตและมีส่วนร่วมในสงครามได้ เนื่องจากเสียงภัยและอันตรายต่อชีวิต (Nordstrom & Robben, 1996)

เมื่อมีโอกาสเข้าไปอยู่ในค่ายทหาร นักมานุษยวิทยาพยายามเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในกองทัพ ไม่ว่าจะเป็นการมีสำนึกเกี่ยวกับการเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย การทำงานร่วมกับเพื่อนทหาร การเผชิญหน้ากับความรุนแรง และการแสวงหาสันติวิธี (Ben-Ari, 1998; Holmes-Eber, 2014; Tomforde, 2009) รวมทั้งศึกษาวิธีการฝึกทหารเพื่อเตรียมพร้อมทำสงคราม ซึ่งมีทหารหลายชาติเข้ามาร่วมฝึกด้วยกัน ทำให้นักมานุษยวิทยาสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทหารจากชาติต่าง ๆ ซึ่งมีภาษา พฤติกรรม และแบบแผนในการใช้ชีวิตที่ต่างกัน (Gill, 2004) นักมานุษยวิทยาบางคนยังมีโอกาสศึกษาชีวิตของนายทหารที่เกษียณอายุราชการ ซึ่งผันตัวเองเข้าไปทำงานในบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (Grassiani, 2019) ประเด็นเรื่องการแสดงบทบาททางเพศและอัตลักษณ์ความเป็นชายที่เกิดขึ้นในค่ายทหาร เป็นสิ่งที่นักมานุษยวิทยาสนใจศึกษา เนื่องจากทหารจะแสดงความแข็งแกร่ง ความอดทน และความกล้าหาญเพื่อตอบย้ำความเป็นเพศชายที่ชัดเจน (Cockburn & Zarkov 2002; Winslow, 1999) รวมทั้งทหารหญิงที่สร้างความเป็นชายเพื่อให้สามารถทำงานในกองทัพได้ ขณะเดียวกันก็ผสมผสานความเป็นหญิงเข้าไปในการทำงานร่วมกับผู้ชาย (Cheney et al., 2013; Sion, 2005) นอกจากนี้ นักมานุษยวิทยายังศึกษาทหารที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันและแสดงอัตลักษณ์แบบคนข้ามเพศ ซึ่งต้องปรับตัวอยู่ในกองทัพด้วยเงื่อนไขที่แตกต่างกัน (Kaplan & Ben-Ari, 2000; Yi & Gitzen, 2018)

ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับครอบครัวและชุมชนที่เติบโตมา เป็นประเด็นที่นักมานุษยวิทยาหลายคนสนใจ ความสัมพันธ์ที่ปรากฏขึ้นดำเนินไปอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการภายใต้เหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งเรื่องการสนับสนุนทางจิตใจ ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การศึกษาชีวิตของทหารชาวเนเธอร์แลนด์ Heiselberg (2017) ชี้ให้เห็นว่าเมื่อทหารกลับไปเยี่ยมบ้านและพบกับคนในครอบครัว พวกเขายังคงนำเอาบุคลิกภาพแบบทหารไปใช้กับครอบครัว ส่งผลให้พ่อ แม่ ภรรยา และลูก ต้องปรับตัวเข้าหาลูกชายที่เป็นทหาร รวมถึงความพยายามของคนในครอบครัวที่อาศัยอยู่ห่างไกลจากลูกที่เป็นทหาร ครอบครัวพยายามแสดงความห่วงใยด้วยการติดต่อสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ การศึกษาของ Sorensen (2015) อธิบายให้เห็นว่าการกลับบ้านของทหารที่ผ่านสงครามมาแล้ว คือการเยียวยาจิตใจของทหารที่โยยหาความสงบในชีวิต บ้านจะกลายเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับทหาร ขณะเดียวกันทหารจะรู้สึกว่าตนเองกำลังอยู่ในสภาวะของการมีตัวตนที่ซับซ้อนทั้งการเป็นพลเรือนและการเป็นทหาร

ผ่านศึก การศึกษามีติอารมณและความรู้สึกของทหารคือสิ่งที่นักมานุษยวิทยาสนใจและพยายามเรียนรู้ประสบการณ์ที่ทหารพบเจอในสงครามที่โหดร้ายซึ่งส่งผลกระทบต่อจิตใจและตัวตนของทหาร โดยเฉพาะในกรณีที่ทหารผู้นั้นได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและทำให้กลายเป็นผู้พิการ (Messinger, 2013; Wool, 2015) เรื่องราวที่เจ็บปวดนี้คือประเด็นที่นักมานุษยวิทยาให้ความสำคัญเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของทหารในมิติที่สังคมมองข้าม

ผู้เขียน

ดร.นฤพนธ์ ดั่งวงวิเศษ

ผู้จัดการฝ่ายวิจัยและส่งเสริมวิชาการ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

บรรณานุกรม

- Abbink, J. (2000). Preface: Violation and violence as cultural phenomena. In G. Aijmer & J. Abbink (Eds.), *Meanings of violence: A cross cultural perspective* (pp. xi-xvii). Oxford: Berg.
- Ben-Ari, E. (1998). *Mastering soldiers: Conflict, emotions, and the enemy in an Israeli army unit*. Oxford: Berghahn.
- Ben-Ari, E. (2011). Anthropological research and state violence: Some observations of an Israeli anthropologist. In L. A. McNamara & R. A. Rubinstein (Eds.), *Dangerous liaisons: Anthro-pologists and the national security state* (pp. 167-184). Santa Fe: School of Advanced Research Press.
- Bickford, A. (2011). *Fallen elites: The military other in post-unification Germany*. Stanford: Stanford University Press.
- Boroch, R. (2021). Military Anthropology - Specialisation Frame. *Wiedza Obronna*, 271(1), 63-73.
- Castro, C. (2013). Insider anthropology: Theoretical and empirical issues for the researcher. In H. Carreiras & C. Castro (Eds.), *Qualitative methods in military studies* (pp. 8-16). London: Routledge.
- Cheney, A. M., Dunn, A., Booth, B. M., Frith, L., & Curran, G. M. (2013). The intersections of gender and power in women veterans? Experiences of substance use and VaCare. *Annals of Anthropological Practice*, 37(2), 149-171
- Cogbill, J. (2008). Protection of arts and antiquities during wartime: examining the past and preparing for the future. *Military Review*, January-February 2008, 30-36.
- Cockburn, C., & Zarkov, D. (2002). *The postwar moment: Militaries, masculinities, and international peacekeeping Bosnia and the Netherlands*. London: Lawrence & Wishart.
- Fosher, K. (2009). *Under construction: Making homeland security at the local level*. Chicago: Chicago University Press.

- Gill, L. (2004). *School of the Americas: Military training and political violence in the Americas*. Durham: Duke University Press.
- Grassiani, E. (2019). Mobility through self-defined expertise: Israeli security from the occupation to Kenya. In B. R. Sørensen & E. Ben-Ari (Eds.), *Civil-military entanglements* (pp. 185–205). Oxford: Berghahn.
- Gusterson, H. (2007). Anthropology and militarism. *Annual Review of Anthropology*, 36, 155–175.
- Heiselberg, M. H. (2017). Fighting for the family: Overcoming distances in time and space. *Critical Military Studies*, 3(1), 69–86.
- Holmes-Eber, P. (2014). *Culture in Conflict: Irregular Warfare, Culture Policy, and the Marine Corps*. Redwood, CA: Stanford University Press.
- Holmes-Eber, P., Scanlon, P.M., Hamlen, A.L. (Eds.) (2009). Applications in Operational Culture Perspectives from the Field.
- Hyndman, D. & Flower, S. (2019). *The Crisis of Cultural Intelligence: The Anthropology of Civil-Military Operations*. Singapore: World Scientific Publishing.
- Kaplan, D., & Ben-Ari, E. (2000). Brothers and others in arms: Managing gay identity in combat units of the Israeli Army. *Journal of Contemporary Ethnography*, 29(4), 396–432.
- Lucas, G. R. (2009). *Anthropologists in arms: the ethics of military anthropology*. Rowman & Littlefield Altamira Press.
- Lutz, C. (2002). Making war at home in the United States: Militarization and the current crisis. *American Anthropologist*, 104(3), 723–735.
- McFate, M. (2019). *Military anthropology: Soldiers, scholars and subjects at the margins of empire*. Oxford: Oxford University Press.
- Messinger, S. (2013). Vigilance and attention among U.S. service members and veterans after combat. *Anthropology of Consciousness*, 24(2), 191–197.
- Mohr, S., et al. (2019). Ethnography of things military: Empathy and critique in military anthropology. *Ethnos*, 85(5). <https://doi.org/10.1080/00141844.2019.1687553>.
- Nordstrom, C., & Robben, A. C. G. M. (Eds.). (1996). *Fieldwork under fire*. Berkeley: University of California Press.
- Pedersen, T. R. (2019). The entangled soldier: On the messiness of war/law/morality. In B. R. Sørensen & E. Ben-Ari (Eds.), *Civil-military entanglements* (pp. 164–184). Oxford: Berghahn.
- Rubinstein, R. A. (2012). Master narratives, retrospective attribution, and ritual pollution In anthropology's engagements with the military. In R. A. Rubinstein, K. Fosher, & C. Fujimura (Eds.), *Practicing military anthropology* (pp. 199–233). Sterling: Kumarian Press.
- Rubinstein, R.A., Fosher, K.B., & Fujimura, C.K. (Eds.). (2012). *Practicing military anthropology: beyond expectations and traditional boundaries*. Boulder, CO: Kumarian Press.

- Rush, L.W. (2012). Working with the military to protect archaeological sites and other forms of cultural property. *World Archaeology*, 44(3), 359-377.
- Simons, A. (1999). War: Back to the future. *Annual Review of Anthropology*, 28, 73-108.
- Sion, L. (2005). "Too sweet and innocent for war?": Dutch peacekeepers and the use of violence. *Armed Forces and Society*, 32(2), 454-474.
- Sørensen, B. R. (2015). Veterans' homecomings: Secrecy and post-deployment social becoming. *Current Anthropology* (Suppl.), 56(S12), 232-240.
- Tomforde, M. (2009). "My pink uniform shows I am one of them": Socio-cultural dimensions of German peacekeeping missions. In G. Kümmel, G. Caforio, & C. Dandeker (Eds.), *Armed forces, soldiers and civil-military relations* (pp. 37-57). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.
- Tomforde, M. & Ben-Ari, E. (2021). Anthropology of the Military. In A. Sookermany(Ed.) *Handbook of Military Sciences*. Berlin: Springer.
- Winslow, D. (1999). Rites of passage and group bonding in the Canadian Airborne. *Armed Forces and Society*, 25(3), 429-457.
- Wool, Z. (2015). *After war: The weight of life at Walter Reed*. Durham: Duke University Press
- Yi, H., & Gitzen, T. (2018). Sex/gender insecurities: Trans bodies in the South Korean military. *TSG: Transgender Studies Quarterly*, 5(3), 378-393.